

IKTO

OK-11

*Bestyrelsens
evaluering af OK-11*

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	5
1.1. Læsevejledning.....	6
2. Forhandlingsgrundlag	6
2.1. Forberedelse af forhandlingsmodel for OK-11	6
2.2. To forhandlingsaftaler	8
2.3. To forhandlingsdelegationer	9
2.4. Køreplanerne	11
3. Kravsudtagelsen	13
3.1. Forberedelsen.....	13
3.2. KTO's krav	14
3.3. Præcisering af KTO's krav	17
3.4. KL's og RLTN's krav	18
4. Forhandlingsforløbet – KTO	19
4.1. Forhandlingstilrettelæggelse	19
4.2. Forhandlingsafvikling – politisk	20
4.3. Forhandlingsafvikling – teknisk	24
4.4. Konfliktforberedelse	25
5. Organisationernes forhandlinger	26
5.1. Organisationernes forhandlinger.....	26
5.2. Koordinering af organisationernes forhandlinger	28
6. Forhandlingsresultat	29
6.1. KTO-forliget med henholdsvis KL og RLTN	29
7. Samarbejdet med CFU	30
7.1. Koordinering med CFU	30

1. Indledning

I forbindelse med afslutningen af overenskomst- og aftaleforhandlingerne udarbejder KTO's forhandlingsudvalg og bestyrelse en evaluering af forhandlingsforløbet og forhandlingsresultatet mv.

I dette notat er der foretaget en evaluering af OK-11 forløbet, resultatet mv.

Evalueringen af overenskomst- og aftaleforhandlingerne på henholdsvis det kommunale og regionale område er behandlet i samme notat, idet der i notatet løbende er foretaget en selvstændig vurdering af forhandlingerne på de to arbejdsgiverområder, hvor det er relevant. Det bemærkes i den forbindelse, at en række organisationer ikke havde tilsluttet sig den regionale forhandlingsaftale, og derfor førte egne forhandlinger på det regionale område. Synspunkter og vurderinger for så vidt angår forhandlingsforløbet på det regionale område omfatter således som udgangspunkt de organisationer, der tiltrådte forhandlingsaftalen på det regionale område.

Evalueringen af OK-11 skal helt overordnet ses i sammenhæng med de helt særlige rammebetingelser, som forhandlingerne blev gennemført i.

Finanskrisen og den efterfølgende bredere økonomiske krise medførte således en meget brat opbremsning i lønudviklingen i den private sektor i 2009 og 2010. Dette bidrog til at reguleringsordningen for første gang nogensinde på det kommunale og regionale arbejdsmarked udmøntede negativt pr. 1. oktober 2010. Ved indgåelsen af OK-08 forliget blev udmøntningen fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2010 skønnet til 0,57 %. Den faktiske udmøntning blev opgjort til minus 1,47 %.

Der var ikke pr. 1. oktober 2010 aftalt udmøntning af generelle lønstigninger, som den negative udmøntning kunne modregnes i. For at undgå, at de ansatte skulle sættes ned i løn blev det derfor i december 2009 aftalt at modregne i de aftalte generelle lønstigninger pr. 1. april 2010, og at et evt. restbeløb skulle udskydes til OK-11. I alt blev der således udskudt 1,23 % på KL-området og 1,22 % på RLTN-området. Hertil skulle også afregnes for éngangsomkostningerne forbundet med udskydelse af regningen.

Generelt blev forhandlingerne ved OK-11 således ført i regi af en samfundsøkonomisk krise, som har ført til og vil føre til betydelige nedskæringer og afskedigelser i kommuner og regioner.

Som en del af baggrundstæppet for forhandlingerne indgik desuden Lønkommissionens redegørelse, som blev afgivet i maj 2010. Redegørelsen blev afgivet til de offentlige overenskomstparter med henblik på at kunne indgå som fælles baggrundsmateriale ved kommende overenskomstforhandlinger på det offentlige område. Lønkommissionen opfordrede de offentlige overenskomstparter til at foretage et serviceeftersyn af aftaler, overenskomster og forhandlingsystemer i den offentlige sektor. KTO var medlem af lønkommissionen.

Forhandlingsbetingelserne ved OK-11 adskilte sig således betydeligt fra OK-08 og også fra tidligere forhandlingsforløb.

Evalueringen vil indgå som erfarings- og baggrundsmateriale, når der senere i KTO's forhandlingsudvalg og bestyrelse skal drøftes og træffes beslutning om, hvorledes OK-13 skal tilrettelægges og håndteres.

1.1. Læsevejledning

I notatet foretages en kronologisk gennemgang/evaluering af forhandlingsforløbet, fra forberedelsen af forhandlingsmodellen, over kravsudtagelsen og forhandlingsforløbet til selve forhandlingsresultatet.

Til hvert af nedenstående afsnit er der dels en konstaterende beskrivelse af indhold/forløb og dels en samlet vurdering/evaluering. I beskrivelsen samt i vurderingen skelnes, hvor det er relevant, mellem de to forhandlingsområder, jf. ovenfor.

2. Forhandlingsgrundlag

2.1. Forberedelse af forhandlingsmodel for OK-11

Forhandlingsudvalget drøftede i 2009 og i begyndelsen af 2010 forhandlingsmodellen for OK-11.

Konkret tog forhandlingsudvalget og bestyrelsen initiativ til afholdelse af 2 konferencer for KTO's medlemsorganisationer – én i juni 2009 og én i januar 2010.

På konferencen i juni 2009 var fokus på de forhandlingsmæssige strukturer, herunder navnlig på følgende tre temaer:

- Forhandlingsområder – KL, RLTN og staten.
- Balancen mellem politiske rammer og overenskomstforhandlingerne.
- Forhandlingsterminer og hvor ”omvendt” skal der forhandles.

På konferencen i januar 2010 blev der sat fokus på mulige forhandlingstemaer ved OK-11.

På begge konferencer holdt henholdsvis KL og RLTN oplæg om arbejdsgivernes forventninger og sigtelinjer vedrørende OK-11. På konferencen i januar 2010 præciserede KL fx et behov for forenkling og smidiggørelse af MED-systemet.

Foruden de to konferencer blev der den 20. november 2009 afholdt et halvdagsarrangement i forhandlingsudvalget, hvor der blev drøftet behov for ændringer/tilpasninger af forhandlingsmodellen til OK-11. Sekretariatsudvalget havde til brug for mødet udarbejdet et diskussionsoplæg.

Der kunne ikke forud for KTO's repræsentantskabsmøde den 16. december 2009 opnås enighed om en forhandlingsmodel for OK-11.

KTO's forhandlingsudvalg vedtog i januar 2010 en række principper for forhandlingsmodellen for OK-11. I principperne blev der taget udgangspunkt i forhandlingsmodellen for OK-08, herunder den såkaldte omvendte forhandlingsmodel, idet der blev foretaget en række justeringer med henblik på forhandlingsmæssigt at kunne håndtere to selvstændige arbejdsgiverparter.

Med vedtagelsen af principperne besluttede forhandlingsudvalget blandt andet, at der ved OK-11 skulle udarbejdes to forhandlingsaftaler - én på KL-området og én på RLTN-området. Det blev endvidere besluttet, at én organisation, der har medlemmer på begge områder, kunne vælge alene at tiltræde forhandlingsaftalen på det ene område. Konsekvensen heraf blev, at organisationen i relation til det andet område, hvor forhandlingsaftalen ikke blev tiltrådt, selv skulle føre sine egne overenskomst- og aftaleforhandlinger i enhver henseende.

Ligeledes blev der, som ved OK-08, besluttet at nedsætte to forhandlingsdelegationer – én på KL-området og én på RLTN-området. Forhandlingsdelegationerne blev tillagt en udvidet kompetence i forhold til OK-08, idet delegationerne foruden at skulle forhandle, blandt andet også skulle indstille krav på de respektive arbejdsgiverområder til KTO's bestyrelse med henblik på godkendelse på KTO's repræsentantskabsmøde, samt fastlægge evt. konfliktudløsende pejlemærker i forhandlingsaftalerne og vurdere opfyldelsen heraf.

Af principperne fulgte også, at KTO's forhandlingsudvalg blandt andet skulle udarbejde de to forhandlingsaftaler, samt koordinere arbejdet med udtagelsen af krav på de to arbejdsgiverområder, samt koordinere på tværs af de to områder i forhandlingerne.

Endelig blev det fastlagt i modellen, at KTO's repræsentantskab skulle træffe beslutninger selvstændigt i forhold til forhandlingsområderne med stemmer efter medlemstal på det pågældende arbejdsgiverområde – det gjaldt både i forbindelse med udtagelsen af krav og i forbindelse med stillingtagen til forhandlingsresultaterne. Organisationerne blev ikke forpligtet til adskilt stillingtagen i deres kompetente forsamlinger.

Der var enighed om, at forhandlingsmodellen alene skulle gælde i forhold til OK-11. Repræsentantskabet vedtog den 9. november 2010 forslag til en tidsbegrænset vedtægtsændring med henblik på tilpasning af KTO's vedtægter til forhandlingsmodellen for OK-11.

FOA og AC meddelte i tilknytning til vedtagelsen af principperne, at de ikke agtede at underskrive forhandlingsaftalen på det regionale område.

Det er vurderingen:

- a) *At konferencerne for KTO's medlemsorganisationer var med til at sprede debatten om forhandlingsmodellen og forhandlingstemaer for OK-11 ud i en bredere kreds, samt at diskussionsoplæggene udgjorde et godt grundlag for drøftelserne på konferencerne. Navnlig konferencen om temaer til OK-11 blev oplevet som relevant.*
- b) *At de respektive politiske tilkendegivelser og signaler vedrørende forhandlingsmodellen for OK-11 ikke blev drøftet tidligt i processen, og at sekretariats-*

udvalgets diskussionsoplæg til brug for drøftelsen i forhandlingsudvalget den 20. november 2009 om forhandlingsmodellen for OK-11 derfor ikke i tilstrækkelig grad gav mulighed for at favne de forskellige politiske holdninger blandt forhandlingsudvalgets medlemmer.

- c) At der i forhandlingsudvalget trods forskellige synspunkter var vilje til at finde en pragmatisk løsning vedrørende forhandlingsmodellen for OK-11, idet den midlertidige forhandlingsmodel dækkede over forskellige synspunkter i relation til den forhandlingsmæssige håndtering af opsplitningen på arbejdsgiversiden i to selvstændige forhandlingsområder.*
- d) At diskussioner om forhandlingsmodellen skyggede for de indholdsmæssige prioriteringsdiskussioner i forhandlingsudvalget af mulige temaer og krav til OK-11.*

2.2. To forhandlingsaftaler

På KTO's repræsentantskabsmøde den 16. december 2009 besluttede repræsentantskabet at pålægge KTO's medlemsorganisationer at indgå i en forhandlingsaftale med en forpligtende konfliktkoordinering i forbindelse med overenskomstforhandlingerne. Repræsentantskabet bemyndigede forhandlingsudvalget til at fastlægge det nærmere indhold i forhandlingsaftalen.

Bestyrelsen godkendte på møde i juni 2010 de to forhandlingsaftaler. Forhandlingsaftalerne blev baseret på de principper for forhandlingsmodel for OK-11, som forhandlingsudvalget besluttede i januar 2010.

I begge forhandlingsaftaler var det målsætningen at skabe de bedste muligheder for, at alle organisationer opnåede et tilfredsstillende resultat, inklusiv et KTO-forlig, der kunne opnå tilslutning til. Der var endvidere enighed om, at der i forhandlingsresultatet skulle være plads til forskellige forhandlingsløsninger organisationerne imellem.

På baggrund af principperne for forhandlingsmodellen blev følgende nye elementer tilføjet/tilpasset i forhandlingsaftalerne i forhold til OK-08:

- Udvidelse af forhandlingsdelegationernes kompetencer.
- En organisation, der har medlemmer på begge områder, kunne vælge alene at tiltræde forhandlingsaftalen på det ene område. Konsekvensen heraf blev, at den pågældende organisation i relation til det andet område, hvor forhandlingsaftalen ikke tiltrædes, selv førte sine egne overenskomst- og aftaleforhandlinger i enhver henseende. Endvidere fulgte det, at en organisation, som kun har medlemmer på det ene forhandlingsområde, men ikke det andet, alene skulle underskrive forhandlingsaftalen på det område, hvor organisationen har medlemmer.
- Forhandlingsdelegationerne kunne også fastlægge konfliktudløsende pejlemærker i forbindelse med, at KL/RLTN fremsatte tværgående krav og/eller modkrav i forhold til organisationernes forhandlinger. Baggrunden var bl.a. arbejdsgivernes politiske udmeldinger om ændringer af aftaleretten vedrørende lokal løndannelse.
- Politisk tilkendegivelse om, såfremt et mindretal skulle udtræde af forhandlingsaftalen, at der er "enighed om gensidigt at respektere de truffne beslutninger herun-

der, at konsekvensen af udtræden er, at organisationen selv fører sine egne aftale- og overenskomstforhandlinger i enhver henseende”.

I lyset af den økonomiske situation og restafregningen af udmøntningen fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2010 besluttede begge forhandlingsdelegationer ikke at udtage konfliktudløsende pejlemærker. I forhandlingsdelegationerne var det forventningen, at der ved OK-11 ikke kunne opnås et forhandlingsresultat, som kunne sikre reallønnen i hele overenskomstperioden.

Alle KTO's medlemsorganisationer underskrev forhandlingsaftalen på det kommunale område.

FOA, AC (på vegne af organisationer i AC) samt Ingeniørforeningen i Danmark og Den danske Landinspektørforening tiltrådte ikke forhandlingsaftalen på det regionale område.

Følgende organisationer meddelte, at de ikke havde medlemmer på det regionale område: BUPL, Dansk Frisør- og Kosmetikerforbund, Dansk Jernbaneforbund, Dansk Musiker Forbund, Dansk Musikpædagogisk Forening, Foreningen af Kommunale Chefer, Frederiksberg Kommunalforening, Gentofte Kommunalforening, Landsklubben for Deltidsansatte Brandfolk, LederForum og Søfartens Ledere.

Det er vurderingen:

- a) *Udarbejdelsen af to forhandlingsaftaler tydeliggjorde de to selvstændige forhandlingsområder.*
- b) *At forhandlingsaftalerne generelt havde mindre betydning end ved OK-08, idet der ikke blev udtaget konfliktudløsende pejlemærker.*
- c) *At forhandlingsaftalen på det regionale område, som følge af bl.a. FOA's og AC's manglende tiltræden, kun havde mindre betydning.*
- d) *At forhandlingskonstruktionen på det regionale område komplicerede mulighederne for at forberede forhandlingerne på det regionale område – fx i forbindelse med indgåelse af køreplansaftaler mv., samt drøftelse af særlige regionale vinkler i forbindelse med kravsudtagelsen.*

2.3. To forhandlingsdelegationer

Ligesom ved OK-08 blev der nedsat 2 forhandlingsdelegationer.

Forhandlingsudvalget besluttede, at forhandlingsdelegationen på det kommunale område blev sammensat efter en 4-3-1 model, og at forhandlingsudvalget udgjorde den kommunale forhandlingsdelegation. Den regionale forhandlingsdelegation blev sammensat efter en 4-1 model, bestående af: Bodil Otto, HK/KOMMUNAL, Soile Friis, HK-KOMMUNAL, Ellen Lykkegaard, 3F, Kirsten Nissen, SL og Anders Bondo Christensen, LC. KTO's formand var formand for begge delegationer.

I nedenstående skema er kompetencerne/arbejdsdelingen mellem de to forhandlingsdelegationer og forhandlingsudvalget nærmere præciseret:

2 forhandlingsdelegationer	Forhandlingsudvalget
<ul style="list-style-type: none">• <i>Forhandlingsdelegationerne trådte i funktion ved kravsudtagelsen.</i>• <i>Fastlagde og indstillede KTO's krav til bestyrelsen, som herefter indstillede disse til godkendelse i repræsentantskabet.</i>• <i>Førte forhandlingerne med henholdsvis KL og RLTN.</i>• <i>Tog stilling til udtagelsen af evt. konfliktudløsende pejlemærker i forhandlingsaftalerne.</i>• <i>Skulle vurdere opfyldelse af evt. konfliktudløsende pejlemærker i forhandlingsaftalerne.</i>• <i>Forelægge forligsskitse til drøftelse i forhandlingsudvalget forinden indgåelse af forlig.</i>• <i>Indstille resultatet til bestyrelsen med henblik på repræsentantskabets stillingtagen.</i>• <i>Tage stilling til konflikt/konfliktkoordinering.</i>• <i>Valggrupperne har vetoret i begge delegationer.</i>	<ul style="list-style-type: none">• <i>Udarbejdede forhandlingsaftalerne.</i>• <i>Indgå køreplansaftaler på henholdsvis KL-området og RLTN-området.</i>• <i>Drøfte udtagelsen af evt. konfliktudløsende pejlemærker forud for kravsudtagelsen.</i>• <i>Koordinering i forbindelse med udtagelsen af KTO krav på henholdsvis KL-området og RLTN-området.</i>• <i>Drøfte forligsskitserne med henblik på en samlet vurdering af konsekvenserne i forhold til det andet område.</i>• <i>Valggrupperne har vetoret.</i>

I forhold til OK-08 var kompetencen på følgende områder flyttet fra forhandlingsudvalget til forhandlingsdelegationerne:

- *Fastlæggelse og indstilling af KTO-krav til bestyrelsen med henblik på indstilling til KTO's repræsentantskab.*
- *Stillingtagen til udtagelsen af konfliktudløsende pejlemærker, herunder vurdering af evt. opfyldelse heraf.*
- *Indstilling af forhandlingsresultat til bestyrelsen med henblik på repræsentantskabets stillingtagen.*
- *Stillingtagen til konflikt/konfliktkoordinering.*

For en nærmere vurdering af forhandlingsdelegationernes og forhandlingsudvalgets rolle i forbindelse med kravsudtagelsen og under forhandlingerne henvises til afsnit 3.1. og 4.2.

2.4. Køreplanerne

Forhandlingsudvalget drøftede i marts 2010 pejlemærker i relation til indgåelse af køreplansaftaler, herunder tidsfrister mv.

Der blev først med KL i maj 2010 og herefter med RLTN i juni 2010 indgået køreplansaftaler. Den endelige snitflade mellem, hvilke generelle aftaler/temaer, der kunne forhandles ved KTO-bordet henholdsvis organisationernes borde blev fastlagt medio oktober 2010.

Køreplansaftalerne blev baseret på den omvendte forhandlingsmodel.

Givet den særlige forhandlingssituation på det regionale område blev der udarbejdet fire selvstændige køreplansaftaler på det regionale område. Der blev således udarbejdet en køreplansaftale mellem RLTN på den ene side og på den anden side med henholdsvis KTO, FOA, AC og Sundhedskartellet.

Udarbejdelsen af køreplansaftalerne blev drøftet i fællesskab mellem parterne. I hver af de fire selvstændige køreplansaftaler blev der på initiativ fra RLTN indsat et fælles kapitel 1 – en præambel.

Præambelen var et første udtryk for en fælles vilje til mellem parterne at forhandle alle generelle aftaler og generelle temaer i fællesskab. Det blev også i præambelen præciseret, at alle parter hver især på et hvilket som helst tidspunkt kunne meddele, at man ikke ønskede at indgå i de tværgående forhandlinger af et generelt tema eller generel aftale. Modellen var således ikke en ”alt eller intet model”, men en model, hvor den enkelte part kunne træde ud af de tværgående forhandlinger af ét generelt tema eller aftale, men forblive i de tværgående forhandlinger af andre temaer/aftaler. Man kunne dog ikke træde ud af forhandlingerne af enkelte dele i en aftale/tema. Samarbejdet på lønmodtagersiden var således alene baseret på præambelen.

I præambelen blev det endvidere fastlagt, at parterne snarest efter kravsudvekslingen skulle afholde et tværgående møde med henblik på tilrettelæggelse af de tværgående forhandlinger, herunder fastlæggelse af tværgående temaer/emner mv.

I begge køreplansaftaler blev det fastlagt, at kravene skulle udveksles den 22. november 2010, og at den første KTO-forhandling skulle finde sted den 17. december 2010. I den mellemliggende periode skulle alle organisationer have gennemført en første forhandling med henholdsvis KL og RLTN.

Udgangspunktet for fordelingen af KTO-aftalerne var, at en aftale i sin helhed enten er placeret ved KTO-forhandlingerne eller ved organisationernes forhandlinger. Dette udgangspunkt blev dog fraveget for følgende 4 aftalers vedkommende: Aftale om fravær af familiemæssige årsager, ferieaftalen, aftale om kompetenceudvikling og senioraftalen.

I begge køreplansaftaler blev det aftalt, at ferieaftalen og aftalen om fravær af familiemæssige årsager kunne forhandles ved KTO-bordet, idet organisationerne havde mulighed

for at forhandle ændring af størrelsen af den særlige feriegodtgørelse og yderligere udvidet løndækning i dagpengeperioden.

Desuden blev det i begge køreplansaftaler aftalt, at kompetenceudvikling kunne forhandles ved såvel KTO-bordet som organisationernes borde. På det regionale område blev denne snitflade også aftalt vedrørende forhandling af senioraftalen.

På det kommunale område kunne seniorpolitiske krav alene forhandles ved KTO-bordet frem til og med den 4. februar 2011. I forbindelse med indgåelse af et eventuelt forhandlingsresultat ved KTO-bordet skulle det herefter klarlægges, hvilke organisationsspecifikke krav der kunne opretholdes. Efter den 4. februar 2011 kunne forhandlingerne overgå til organisationernes borde.

På begge områder var der en fælles forståelse af, at der ved organisationsforhandlingerne skulle være mulighed for at rejse krav om afkøb af et generelt resultat om seniordage/seniorbonus.

I køreplansaftalen mellem KTO og RLTN blev det præciseret, at samtlige KTO-aftaler kunne forhandles efter kapitel 1 (tværgående), herunder de generelle aftaler som var placeret på organisationernes borde (aftalen om deltidsansattes adgang til et højere timetal).

I forbindelse med forhandlingerne af køreplansaftalen på det kommunale område fremsatte KL et ønske om at indarbejde et selvstændigt afsnit i køreplansaftalen om et såkaldt 3-niveau, hvor organisationerne repræsenterede i FS kunne forhandle tværgående organisationskrav. KTO afviste dette med henvisning til, at denne mulighed rummes i organisationsforhandlingerne, og at der ikke var brug for en formalisering heraf. I de efterfølgende forhandlinger pressede KL dog på for at forhandle blandt andet lokal løn på "3-niveau", jf. også afsnit 5.1.

Det er vurderingen:

- a) *At køreplansaftalerne gav en sikkerhed for, at alle organisationer kom til forhandlingsbordet inden påbegyndelsen af KTO-forhandlingerne. KTO-forhandlingerne blev på begge områder påbegyndt medio december 2010.*
- b) *At tidsfrister, afslutning af forhandlingerne mv. i de to køreplansaftaler kom til at ligge tæt op ad hinanden på KL-området og RLTN-området. Dette gav i en vis udstrækning mulighed for at koordinere forhandlingsforløbet på de to områder. Det var i høj grad RLTN's udspil til tidsfrister mv., der sikrede en tæt sammenhæng til tidsfristerne i køreplansaftalen på KL-området. Det er vurderingen, at RLTN hermed signalerede et ønske om en tæt koordinering med KL-området.*
- c) *KL's ønske om at flytte krav vedrørende opsigelsesbestemmelser rejst ved de enkelte organisationsborde til KTO-bordet skabte uklarhed i forhandlingerne. I forhandlingerne lagde KL pres på KTO ved at knytte en sammenhæng mellem overflytningen af kravene vedrørende opsigelsesbestemmelser og forhandling af KTO's tryghedskrav. Der blev dog undervejs fundet en konkret snitflade. Flytningen af organisationernes krav vedrørende opsigelsesbestemmelser skabte endvidere en udfordring i forhold til den forhandlingsmæssige håndtering af organisationernes krav til KL. Konkret blev dette løst ved formulering af*

en række generelle modkrav. Også KL's sammenkædning mellem FOA's overenskomstbestemmelser om frit valg og de generelle krav om seniordage skabte uklarhed om snitfladen i køreplansaftalen, jf. også afsnit 4.2.

- d) At præambelen i køreplansaftalerne på det regionale område blev til efter pres fra RLTN's side, og at der med indgåelsen af præambelen blev udvist vilje til at forhandle emner i fællesskab. I første omgang var der dog usikkerhed om, hvorvidt der var reel politisk vilje i Sundhedskartellet til fælles politiske forhandlinger på lønmodtagersiden. Sundhedskartellet medvirkede dog i hele forhandlingsforløbet i tværgående forhandlinger. Sekretariatsmæssigt blev det først efter kravsudtagelsen præciseret, hvilke temaer/emner der kunne forhandles i fællesskab mellem de 4 parter på lønmodtagersiden. Dette komplicerede koordineringen på lønmodtagersiden, herunder skabte uklarhed i forhold til, hvem der kunne tage initiativ til tekniske forberedelser med RLTN mv. Der blev fundet pragmatiske løsninger vedrørende håndtering af krav om løn og arbejdstid.
- e) At KTO's ønske om at forhandle mest muligt tværgående blev imødekommet, idet samtlige af KTO's krav på nær enkelte ligeløns-/ligestillingskrav blev forhandlet tværgående mellem de fire parter på lønmodtagersiden på det regionale område (krav om implementering af EU-direktivet om ligebehandling og krav om kønsmainstreaming af såvel den centrale som lokale løndannelse samt øvrige aftaler mv.). Disse krav blev forhandlet i fællesskab mellem KTO, FOA og AC. KTO's krav om ret til frivillig forhøjelse af pensionsbidrag blev under forhandlingerne flyttet ind på det tværgående bord.
- f) At bestemmelsen om udtræden af de tværgående forhandlinger konkret blev anvendt på det regionale område af FOA i forbindelse med indgåelse af et delresultat om bl.a. MED og seniorbonus. FOA deltog i øvrigt i de fortsatte tværgående forhandlinger. FOA besluttede dog ved de afsluttende forhandlinger at tiltræde det samlede forhandlingsresultat, hvor delresultatet indgik.
- g) At der efter indgåelse af delaftale i februar om bl.a. seniordage på KL-området var uklarhed om, hvilke organisationskrav på seniorområder, der kunne oprettholdes.

3. Kravsudtagelsen

I dette kapitel vurderes processen i og omkring kravsudtagelsen, herunder den efterfølgende tekniske præcisering af KTO's krav. Desuden vurderes også kort KL's og RLTN's krav.

3.1. Forberedelsen

Der blev som opfølgning på OK-08 sammen med KL og RLTN udarbejdet en række analyser o. lign. Det gælder fx om reguleringsordningen (sektoropdeling af datagrundlaget samt om metoden bag reguleringsordningen). Der blev desuden udarbejdet en række evalueringer om bl.a. trepartsmidler til kompetenceudvikling, trepartsmidler til seniorpolitiske initiativer (KL), lokal-AKUT forsøgsordning (KL), sundhedsfremme, trivselsaftalen og om arbejdstidsaftaler.

De fælles analyser vedrørende reguleringsordningen, lønstatistik (KL) samt evalueringerne om trepartsmidler til kompetenceudvikling, trepartsmidler til seniorpolitiske initiativer

(KL), trivselsaftalen og sundhedsfremme blev desuden udarbejdet i samarbejde med Sundhedskartellet.

Sekretariatsmæssigt blev der endvidere udarbejdet interne oplæg om MED-systemet, betydningen af ændringer af lov om arbejdsmiljø for MED-aftalen mv., oplæg vedrørende ret og pligt til kompetenceudvikling, overvejelser om krav vedrørende tryghed, oplæg om forbedring af socialt kapitel, seniorpolitik, ligeløn, AUA og Personaleweb. Oplæggene indgik som beredskabsnotater i organisationernes videre overvejelser og drøftelser i relation til OK-11.

Det er vurderingen:

- a) *At drøftelser og konkret stillingtagen til Lønkommissionens afrapportering fra maj 2010 bar præg af, at der blandt organisationerne er forskellige fortolkninger og udlægninger af lønkommissionens konklusioner.*
- b) *At evalueringerne generelt gav et godt billede af de forskellige aftalers anvendelse mv., idet betydningen i forhold til kravsudtalelsen i høj grad blev præget af de snævre økonomiske rammebetingelser for OK-11.*
- c) *At mange af evalueringerne blev færdiggjort stort set samtidigt, og at dette vanskeliggjorde en mere detaljeret drøftelse af de enkelte evalueringer mv.*
- d) *At de fælles udarbejdede undersøgelser mv. sammen med arbejdsgiverne kom til at præge KTO's krav. Det gjaldt i særdeleshed kravene vedrørende reguleringsordningen.*
- e) *At de fælles undersøgelser mv. styrkede KTO's argumentation i tilknytning til KTO's krav til reguleringsordningen og om seniordage (KL), og at den fælles evaluering af seniorordningen desuden også påvirkede KL's indstilling forud for forhandlingerne. Også den fælles evaluering af en række arbejdstidsaftaler blev anvendt ved organisationernes borde i forhandlingerne af arbejdsgivernes krav til arbejdstid. Der var dog i forhandlingerne uenighed mellem KTO og KL vedrørende fortolkningen af evalueringen af forsøgsordningen om lokale AKUT-midler.*
- f) *At samarbejdet om fælles evalueringer/undersøgelser generelt forløb godt med Sundhedskartellet. På det regionale område var arbejdet organiseret i form af en delt projektledelse, mens sundhedskartellet på det kommunale område indgik i arbejdsgrupper mv. på lige fod med KTO-organisationer.*

3.2. KTO's krav

Organisationernes forslag til generelle krav skulle indsendes til KTO senest den 1. oktober 2010. Forhandlingsdelegationerne, forhandlingsudvalget og bestyrelsen behandlede herefter organisationernes forslag, der blev udtaget på et ekstraordinært repræsentantskabsmøde den 9. november 2010. Som noget nyt tog repræsentantskabet stilling til KTO's krav efter medlemstal på de respektive arbejdsgiverområder. Alene organisationer, som havde tilsluttet sig forhandlingsaftalen på henholdsvis det kommunale og regionale område tog stilling til bestyrelsens indstilling. FOA og AC udtog selvstændige krav, som konsekvens af ikke at have tiltrådt KTO's forhandlingsaftale på det regionale område.

I lighed med tidligere var der enighed om at udarbejde uddybende bemærkninger til KTO's krav med henblik på dels at opnå en fælles forståelse af indholdet i kravet og dels give arbejdsgiverne et bedre indblik i kravene.

Forhandlingsudvalget tog formandens bemærkning om, at det er vigtigt, at der i forhandlingssituationen blev skabt bedst muligt grundlag for tværgående drøftelser mellem alle 4 parter på lønmodtagersiden på det regionale område til efterretning. Formanden lagde derfor i den regionale forhandlingsdelegation op til, at der ved kravsudtagelsen blev skabt så stor identitet som muligt mellem kravene på KL-området og RLTN-området. Forhandlingsdelegationen på det regionale område, bestående af repræsentanter fra de KTO-organisationer, som havde tiltrådt KTO's forhandlingsaftale på det regionale område, var enig heri.

I forhandlingsdelegationerne blev organisationernes forslag drøftet, idet den kommunale forhandlingsdelegation på ekstraordinære møder den 27. og 28. oktober 2010 særligt drøftede følgende emner: Ligeløn, indførelse af et nyt løntrin 56, prioriteringen af generelle lønstigninger i forhold til afsættelsen af midler til organisationsforhandlingerne samt udmøntningen af generelle lønforbedringer henholdsvis som procentuelt eller som kronebeløb. Der kunne ikke opnås enighed om en prioritering af indholdet af de pågældende krav.

Der blev dog mellem valggrupperne opnået et kompromis, som indebar, at KTO stillede krav om generelle procentvise lønstigninger med mulighed for et lavtlønsprojekt og indførelse af et løntrin 56.

I kompromiset lå, at lavtlønsprojektet havde et balancepunkt på trin 17, og at modellen kunne anvendes forholdsmæssigt i forhold til størrelsen af generelle procentvise lønstigninger, der måtte blive aftalt ved KTO-forhandlingerne.

I kompromiset lå også en erkendelse af, at projektet for de lavest lønnede ville udbygge den problemstilling, som der er peget på i Lønkommissionens redegørelse vedrørende det pædagogiske område. I forhandlingsdelegationen var der derfor enighed om at tilkendegive, at denne problemstilling skulle håndteres via det kontrollerede frirum ved organisationsforhandlingerne.

Forhandlingsdelegationen på det regionale område tilsluttede sig kompromiset for så vidt angår lavtlønsprojektet, og kunne samtidig konstatere, at den økonomiske omfordeling af et evt. trin 17 projekt alene på KTO-forhandlingsområdet svarede til, hvad der forudsætningsvist lå til grund for kompromiset på det kommunale område.

Der var på begge forhandlingsområder enighed om, at tryghedskravene var højt prioriteret, idet kravene dog spændte over en bred vifte af initiativer.

Forhandlingsudvalget besluttede herudover at finansiere evt. udmøntninger fra gennemsnitsløngarantien via KTO-rammen.

Forhandlingsudvalget drøftede på en række møder aftaleperiodens længde. I forhandlingsudvalget var der enighed om, at fastlæggelsen af periodelængden skulle afvente for-

handlingssituationen og på, hvad der måtte blive afgivet af tilbud, idet den økonomiske situation og gælden fra reguleringsordningen mest realistisk pegede på en 2-årig aftaleperiode.

I forhandlingsdelegationerne var der enighed om, at det – trods den økonomiske krise – var vigtigt med fortsat udvikling af kommunale og regionale arbejdspladser. Målsætningen om attraktive arbejdspladser blev derfor præciseret i indledningen til kravene på de to områder.

FOA undlod på KTO's repræsentantskabsmøde den 9. november 2010 at stemme for KTO's krav på det kommunale område. Baggrunden herfor var bl.a., at FOA ikke fandt, at KTO's krav levede op til FOA's tanker om solidaritet for så vidt angår kravet om lavtlønsværn, hvor FOA gerne have set et balancepunkt ved løntrin 22, samt for så vidt angår KTO's krav om ligeløn.

KTO stillede på såvel det kommunale område som regionale område følgende 8 krav:

1. Generelle lønforbedringer
2. Ligeløn/ligestilling
3. Forbedrede vilkår for TR og AMR
4. Bedre vilkår for medindflydelse, medbestemmelse og samarbejde
5. Større tryghed i forbindelse med afskedigelse, omstrukturering mv.
6. Seniorrettigheder
7. Forbedring af øvrige vilkår
8. Forbeholdskrav

Under de enkelte krav var der stillet en lang række delkrav/tekniske præciseringer.

Det er vurderingen:

- a) *At der i forhandlingsdelegationerne var forskellige fortolkninger af lønkommissionens redegørelse, herunder af en evt. ligelønsproblemstilling.*
- b) *At der i forhandlingsdelegationerne var forskellige prioriteringer af indsatser vedrørende et lavtlønsværn kontra ønsker om så vidt muligt at sikre reallønnen for alle i den økonomiske situation.*
- c) *At der i forhandlingsdelegationerne blev fundet et kompromis, som sikrede, at KTO kunne fremsætte krav om generelle lønforbedringer. KTO's krav om et lavtlønsværn og et trin 56 blev i forhandlingerne afvist af KL, idet der dog blev fundet kreative forhandlingsløsninger vedrørende blandt andet ATP-provenuet, jf. afsnit 4.2.*
- d) *At kravene generelt set afspejlede forskellige forventninger til den forhandlingsmæssige situation for så vidt angår imødekommelse af ikke omkostningskrævende krav om forbedringer.*
- e) *At der blandt valggrupperne generelt var en uens prioritering i forhold til antallet og karakteren af krav, som blev indsendt til KTO.*
- f) *At bl.a. forløbet med afklaring af forhandlingsmodellen i KTO vanskeliggjorde en reel prioriteringsdiskussion af kravene. Fokus var at holde sammen på modellen.*

- g) At uddybningen af kravene med tekniske bemærkninger medvirkede til at forbedre overblikket og den fælles forståelse af KTO's krav.*
- h) At tidsterminerne til drøftelse og udtagelse af KTO's krav var noget presset, hvilket også i et vist omfang vanskeliggjorde en teknisk afklaring og uddybning af visse af de indsendte krav til KTO.*
- i) At KTO's krav på det kommunale og regionale område stort set var identiske. Hensigtserklæring om identitet samt tidspresset vanskeliggjorde i et vist omfang mulighederne for en mere tilbunds gående indholdsmæssig afklaring af visse krav relevans på det regionale område – fx krav om forbedret tvisteløsning ved information og drøftelse samt om socialt kapital (merbeskæftigelse).*
- j) At den regionale forhandlingsdelegation bidrog til målsætningen om at forhandle mest muligt tværgående på det regionale område, ved ikke at udtage yderligere krav, end dem, der blev udtaget af den kommunale delegation.*

3.3. Præcisering af KTO's krav

I lighed med tidligere overenskomstfornyelser udarbejdede sekretariatsudvalget og forhandlingsdelegationerne som led i KTO's forberedelse og forhandling en række tekniske bemærkninger til de enkelte krav.

De tekniske bemærkninger blev udarbejdet i perioden fra udtagelsen af KTO's krav frem til slutningen af november 2010.

Forhandlingsdelegationen på det regionale område traf beslutning om, at der i udarbejdelsen af de tekniske bemærkninger til KTO-kravene blev skabt så stor identitet som muligt mellem kravene på KL-området og RLTN-området.

Under drøftelserne af de tekniske bemærkninger viste der sig særligt behov for at drøfte kravet om implementering af ligebehandlingsdirektivet for så vidt angik formuleringer af arbejde af samme værdi. I drøftelserne blev der drøftet flere forskellige modeller - fra en ren lovmodel over præamblen i ligebehandlingsdirektivet til en svensk/norsk model. Herudover blev også indholdet i kravet om kønsmainstreaming af såvel den centrale som den lokale løndannelse samt øvrige aftaler drøftet.

I forhandlingsdelegationerne blev der truffet beslutning om, at der ved implementering af direktivet tages udgangspunkt i direktivets formuleringer om arbejde af samme værdi, herunder præambel nr. 9 og EU-domstolens fastlæggelse af indholdet i begreberne.

Med henblik på forberedelse af de tekniske forhandlinger om reguleringsordningen med KL og RLTN udarbejdede KTO i samarbejde med Sundhedskartellet et notat med tekniske bemærkninger til parternes fremsatte krav i relation til reguleringsordningen på såvel KL som RLTN-området. Arbejdet bidrog samtidig til den tekniske forventningsafstemning mellem parterne på b-siden om reguleringsordningen.

Det er vurderingen:

- a) *At de tekniske bemærkninger var med til at skabe en fælles forståelse af kravene.*
- b) *At de tekniske bemærkninger kun i et begrænset omfang medvirkede til at fremme prioriteringen af KTO's krav.*
- c) *At drøftelserne vedrørende forståelsen af arbejde af samme værdi samt projekt om kønsmainstreaming afspejlede forskellige holdninger og fortolkninger blandt organisationerne vedrørende ligelønsproblematikken.*
- d) *At afrapporteringer fra de nedsatte arbejdsgrupper (fx om ligeløn, socialt kapital og seniorpolitik) samt fælles afrapporteringer med arbejdsgiversiden (fx om reguleringsordningen og lønstatistik) udgjorde et godt grundlag for teknisk præcisering af KTO's krav.*

3.4. KL's og RLTN's krav

KL og RLTN fremsatte få krav til KTO. Fælles for begge arbejdsgiverparter var bl.a. krav om fornyelse af overenskomster og aftaler på et samfundsøkonomisk forsvarligt niveau, etablering af en selvstændig regionalt henholdsvis kommunalt baseret reguleringsordning, forenkling af MED og ændringer af AUA-aftalen.

På KL-området blev der desuden fremsat krav til ændringer af rammeaftalen om åremål, videreførelse af den lokale AKUT-forsøgsordning som en permanent ordning, og tilpasninger af lønstatistikaftalen.

På det regionale område blev der fremsat krav om, at midler afsat til seniorbonus ved OK-08 skulle anvendes til andet formål, samt om forenkling af betalingsstrømme i AKUT-fonden.

RLTN's generelle krav blev ligeledes fremsat overfor FOA, AC og Sundhedskartellet.

I lighed med tidligere overenskomstfornyelser udarbejdede sekretariatsudvalget en række tekniske bemærkninger til KL's og RLTN's krav, idet bl.a. KL selv udarbejdede en kommenterede udgave af deres krav. Ved kravsudvekslingen modtog KTO KL's ukommenteret krav. KTO kunne efterfølgende konstatere, at KL samtidig havde lagt en kommenteret udgave af deres krav på KL's hjemmeside.

Det er vurderingen:

- a) *At arbejdsgivernes relativt få krav var udtryk for en stram prioritering, og at dette kom til udtryk i forhandlingerne og forhandlingstilrettelæggelsen.*
- b) *At KL's og RLTN's udtagelse af en række identiske krav øgede mulighederne for at koordinere forhandlingerne af en række emner mellem de to arbejdsgrøverområder.*
- c) *At sekretariatsudvalgets udarbejdelse af tekniske bemærkninger til arbejdsgivernes krav fik mindre betydning i forhold til en afklaring af kravene.*

4. Forhandlingsforløbet – KTO

I dette afsnit vurderes forhandlingsforløbet i forhold til KTO-forhandlingerne, herunder de tværgående forhandlinger med de fire lønmodtagerparter på det regionale område. I afsnittet vurderes såvel den politiske som tekniske afvikling. Endelig vurderes arbejdet vedrørende konfliktforberedelse i KTO.

4.1. Forhandlingstilrettelæggelse

I modsætning til OK-05 og OK-08 var hverken KL eller RLTN indstillet på at fastlægge en samlet forhandlingsplan for de politiske forhandlingsmøder, herunder at indgå delforlig undervejs i forhandlingerne. På KL-området blev der fastlagt i alt fire politiske forhandlingsmøder (den 17. december 2010, 14. januar 2011, 4. februar 2011 og den 18. februar 2011). På RLTN-området blev der også fastlagt fire tværgående politiske forhandlingsmøder mellem RLTN og de fire parter på lønmodtagersiden (17. december 2010, 21. januar 2011, 11. februar 2011 og den 25. februar 2011). Herudover afholdte KTO et indledende politisk møde i forbindelse med kravsudvekslingen med henholdsvis KL og RLTN den 24. november 2010 (KL) og den 22. november 2010 (RLTN).

På det regionale område afholdt hver af de fire forhandlingsparter et selvstændigt møde med RLTN i forbindelse med kravsudvekslingen.

I forhold til forhandlingstilrettelæggelsen meddelte KL, at de alene var i stand til at fastlægge forhandlingstemaer for mødet den 14. januar 2011. På mødet den 14. januar 2011 ville der så kunne tages stilling til temaer til det næste forhandlingsmøde.

Tilsvarende på RLTN-området, idet RLTN tillige tilkendegav, at alle krav kunne tages op på de fastlagte tværgående forhandlingsmøder.

På både det kommunale og regionale område blev der den 17. december 2011 opnået enighed om, at der på det første forhandlingsmøde i januar 2011 skulle sættes særligt fokus på seniorkravene, MED-området, TR/AMR/AKUT og trivsel. Herudover blev der på KL-området desuden aftalt at sætte fokus på udlicitering, frivillig indbetaling af pension, forsikringsdækning, ansættelsesbreve, tidsbegrænset ansættelse og AUA-økonomi. I lyset heraf blev der efter ønske fra RLTN efterfølgende opnået enighed om på det første tværgående forhandlingsmøde i januar 2011 tillige at sætte fokus på: Udlicitering, forsikringsdækning, ansættelsesbreve, og tidsbegrænset ansættelse.

Politisk blev det den 17. december 2010 overfor KL tilkendegivet, at det af tidsmæssige årsager kunne blive vanskeligt at forhandle MED/SU-kravene på plads til den 14. januar 2011, men at KTO var parat til at gøre forsøget. Fra KL's side var det dog en forudsætning for en samlet forhandlingspakke om bl.a. det seniorpolitiske område, at der samtidig blev opnået enighed om kravene vedrørende MED/SU samt de øvrige krav, som der var enighed om at sætte fokus på til det første forhandlingsmøde den 14. januar 2011.

På KL-området blev der indgået et delresultat om senior, MED/SU, TR mv. den 29. januar 2011.

På RLTN blev der den 11. februar 2011 indgået et delresultat mellem RLTN, KTO, AC og Sundhedskartellet om senior, MED/SU, AMR, mv. FOA meddelte, at de ikke kunne tiltræde delresultatet.

Forhandlingsmødet den 4. februar 2011 på KL-området blev aflyst som følge af, at der ikke i de sekretariatsmæssige drøftelser havde været muligt at skabe et grundlag, som kunne danne udgangspunkt for en politisk forhandling. På mødet skulle følgende emner bl.a. have været drøftet: Ligeløn/ligestilling, barsel og socialt kapital.

På både KL-området og RLTN-området blev alle øvrige krav, som ikke var blevet afhandlet i delresultat på de to områder, henskudt til forhandling på det afsluttende forhandlingsmøde.

Det er vurderingen:

- a) *At der trods alt på begge områder blev udarbejdet en forhandlingsplan, som indebar, at ikke alle emner var til forhandling på hvert forhandlingsmøde, idet forudsætningen om en løbende afklaring ikke kom til at holde stik, da alle krav, som ikke blev afhandlet i delresultat, blev henskudt til det afsluttende forhandlingsmøde.*
- b) *At det var et problem, at så mange krav og uløste "ender" lå til det afsluttende forhandlingsmøde ved begge arbejdsgiverborde.*
- c) *At der blev foretaget en tæt koordinering på arbejdsgiversiden. RLTN lagde sig tæt op ad forhandlingsplanen på KL-området.*
- d) *At udvælgelsen af MED/SU-kravene til det første forhandlingsmøde i januar var meget ambitiøst henset til kravsinholdet. Teknisk var det således af tidsmæssige årsager vanskeligt at få skabt et grundlag for en politisk forhandling. Det tidsmæssige problem blev desuden forstærket af, at KL sekretariatsmæssigt ikke ville forhandle MED/SU-kravene inden der forelå en løsning vedrørende finansiering af seniorkravene.*
- e) *At der trods arbejdsgivernes modvilje mod delforlig blev indgået et delresultat på såvel det kommunale som regionale område. Delresultatet var medvirkende til at få skabt øget synlighed om fremdrift i forhandlingerne i såvel offentligheden som i organisationerne.*
- f) *Både KL og RLTN udviste selvstændig forhandlingsvilje i forbindelse med indgåelsen af delresultatet.*
- g) *Begge arbejdsgiverparter handlerum var dog begrænset i forbindelse med fastlæggelsen af en samlet forhandlingsplan, herunder stillingtagen til drøftelse af KTO's krav om bl.a. ligestilling/ligeløn, barsel, socialt kapital og om tryghed.*

4.2. Forhandlingsafvikling – politisk

I forhold til OK-08 var der sekretariatsmæssigt handlet betydeligt mindre af forud for de politiske forhandlingsmøder.

På KL-området blev forhandlingerne den 14. januar 2011 vanskeliggjort af KL's krav om sammenkobling mellem de generelle forhandlinger af kravene om seniorrettigheder og

KL's krav til FOA's fritvalgsordning i FOA's overenskomst. Teknisk havde det ikke til det politiske møde været muligt at foretage en reel forberedelse af kravene vedrørende MED/SU, idet KL sekretariatsmæssigt ikke ønskede en forhandling heraf, før der lå en afklaring af seniorkravene, herunder KL's sammenkobling af de generelle forhandlinger til forhandlingerne på FOA-området.

På det politiske forhandlingsmøde den 14. januar 2011 blev der fundet en løsning vedrørende finansiering af seniorkravene, herunder håndtering af FOA-området, idet en løsning af FOA-problemstillingen delvist blev finansieret via KTO's samlede betaling for videreførelse af seniordagene.

På baggrund af et politisk møde mellem formanden for KTO og Michael Ziegler blev der den 21. januar 2011 drøftet et forslag til en samlet forhandlingspakke/delresultat vedrørende seniorområdet, MED/SU, TR, trivsel, udlicitering mv. Der kunne dog ikke opnås enighed om pakken. Konkret blev det fra OAO vurderet, at der ikke forelå en tilfredsstillende løsning vedrørende tvisteløsning og TR-opsigelsesvarslet på grund af arbejdsmangel.

På det tværgående politiske forhandlingsmøde den 21. januar 2011 med RLTN kunne der ligeledes ikke opnås enighed om et delresultat om seniorbonus, MED/TR/AMR, trivsel mv., idet der ikke fra RLTN's side forelå tilstrækkelige indrømmelser vedrørende videreførelse af seniorbonusordningen som en varig ordning, forbedret tvisteløsning i MED-systemet og TR's opsigelsesvarsel ved afskedigelse på grund af arbejdsmangel.

Den kommunale forhandlingsdelegation drøftede den 27. og den 28. januar 2011 et udkast til forhandlingspakke/delresultat på KL-området indeholdende mindre tekniske tilpasninger. I lyset af en resultatmæssig forgæves teknisk forhandling den 27. januar 2011 i RLTN besluttede forhandlingsdelegationen på det kommunale område den 28. januar 2011, at der med mindre justeringer i forhandlingspakken på KL-området ville kunne indgås et delresultat. I tilknytning hertil afgav forhandlingsdelegationen en politisk tilkendegivelse om, at der i aftaleperioden tages konkrete initiativer i KTO i forhold til at følge op vedrørende tvisteløsning i relation til information og drøftelse. Der blev den 29. januar 2011 indgået et delresultat med KL om ovenstående emner.

Ved det tværgående forhandlingsmøde den 11. februar 2011 på det regionale område blev der opnået enighed om et delresultat vedrørende seniorbonus, MED/SU/AMR, trivsel mv. FOA meddelte dog, at de ikke kunne tiltræde delresultatet med henvisning til bl.a. RLTN's forbehold om ved stigende folkepensionsalder at ville tage skridt til at genforhandle aftalen vedrørende seniorbonus, tvisteløsning vedrørende information og drøftelse og AKUT-refusionsopgørelse. FOA tiltrådte delresultatet som led i indgåelsen af et samlet forlig i forbindelse med de afsluttende forhandlinger.

Ved de afsluttende forhandlinger fremlagde KL et "alt eller intet" udspil, indeholdende en økonomiskitse med en forudsætning om, at denne hang sammen med en imødekommelse af KL's krav vedrørende åremål, lokal lønstatistik, videreførelse af lokal AKUT-ordning, en selvstændig kommunal reguleringsordning, og at KTO's krav vedrørende lønstigninger

i form af et løntrinsprojekt, lavtlønsværn, tryghedskrav, barsel og krav vedrørende socialt kapital bortfaldt.

Et provenu fra regulering af ATP-lønsummen på KL-området på i alt 75 mio. kr. blev i den afsluttende forhandling aftalt anvendt til organisationsforhandlinger for OAO-grupper og BUPL, til organisationsforhandlinger til pædagoger, tryghedspulje for OAO-grupper samt til organisationsforhandlinger til AC.

Ved de afsluttende forhandlinger ugen senere på det regionale område var der primært to hovedknaster, der skulle findes en løsning på inden forhandlingerne kunne videreføres om øvrige emner: Fastlæggelse af aftaleparter på det regionale område og en selvstændig regional reguleringsordning. For så vidt angår sidstnævnte var der mellem de fire lønmodtagerparter enighed om, at en imødekommelse af RLTN's krav om en selvstændig regional reguleringsordning forudsatte en aftale om en korrektionsmekanisme. RLTN kædede en imødekommelse af RLTN's krav herom sammen med et samlet økonomisk forlig svarende til KL-området.

Der kunne i de afsluttende forhandlinger ikke opnås enighed med RLTN om betingelserne for etablering af en selvstændig regional reguleringsordning. Som kompromis blev det aftalt, at der i overenskomstperioden foretages en analyse af strukturelle personaleforskydninger i såvel den regionale som private sektor, og at såfremt der ved OK-13 aftales en reguleringsordning på det regionale område, så er det i form af en selvstændig regional reguleringsordning. Som led i kompromiset blev der aftalt en økonomisk svarende til KL-området, og at øvrige krav herefter bortfaldt.

På det regionale område var provenuet fra regulering af ATP-lønsummen opdelt på de fire lønmodtagerparter. På det regionale område blev samlet set i alt 22,9 mio. kr. fordelt til organisationsforhandlingerne. Éngangsprovenuet i 2011 blev for KTO's vedkommende aftalt anvendt til organisationsforhandlingerne på HK-Kommunal's og 3F's områder.

På det regionale område var der ikke forlods en formaliseret samarbejdsform. Formen herfor blev udviklet undervejs. Fx blev der mellem formændene for de fire lønmodtagerparter afholdt koordinerende møder undervejs, og der blev aftalt en arbejdsdeling mellem formændene i forhold til på vegne af lønmodtagersiden at føre bilaterale forhandlinger med Jens Steenbæk.

Det er vurderingen:

- a) *At den forhandlingsmæssige situation i høj grad blev præget af de økonomiske rammebetingelser.*
- b) *At organisationerne stod svækket i forhold til OK-08 – bl.a. på grund af den økonomiske krise, gælden fra reguleringsordningen, eftervirkningerne i nogle organisationer ovenpå konfliktforløbet ved OK-08 samt den almindelige krisebevidsthed blandt medlemmerne og i befolkningen som helhed. Det er vurderingen, at både KL og RLTN anvendte det ændrede styrkeforhold til at lægge betydeligt pres på KTO og organisationerne.*

- c) *At KL's "alt eller intet model" i den afsluttende forhandling vanskeliggjorde en reel forhandling af en række af KTO's krav, herunder tryghedskravene. Der var blandt en række organisationer en forventning til at kunne opnå ikke-omkostningskrævende forbedringer i en slags modydelse for et smalt økonomisk forlig. KL's "alt eller intet model" i kombination med en manglende prioriteringsdiskussion i KTO lagde derfor et stort pres på KTO – det gjaldt i forhold til bl.a. forhandlingerne af lavtlønskravet, tryghed, socialt kapitel, ligeløn/ligestilling mv.*
- d) *At KL's forhandlingsform, hvor bl.a. KL's krav til enkelte organisationer blev koblet sammen med løsning af tværgående krav vanskeliggjorde muligheder for løsninger. Forhandlingsformen tilsidesatte hensigten i køreplansaftalen om en klar snitflade mellem de generelle og specielle temaer og krav.*
- e) *At der udestod en manglende politisk drøftelse i den afsluttende fase i forhandlingerne i den kommunale forhandlingsdelegation om KL's krav om en videreførelse af forsøgsordningen om den lokale AKUT-ordning.*
- f) *At KL's og RLTN's politiske handlerum var væsentligt mindre end sidst. Det gjaldt i forhold til forhandling af krav vedrørende bl.a. ligeløn/ligestilling, barsel, lavtløn og de mere "hardcore" tryghedskrav. Det er vurderingen, at begge arbejdsgiverparter her var stramt "bundet" af Finansministeriet. Men også at arbejdsgiverne brugte det som en "bekvem" argumentation for at undgå realitetsforhandling. Dog var forhandlingsrummet større end ved OK-08 i forhold til "oversættelsen" af de økonomiske rammer i det statslige forlig.*
- g) *At RLTN's politiske handlerum til at finde en løsning vedrørende etablering af en selvstændig reguleringsordning med en indbygget korrektionsmekanisme også var meget begrænset.*
- h) *At frafaldet af tryghedskravene i CFU-forhandlingerne vanskeliggjorde forhandlingerne af KTO's tryghedskrav. På CFU-området blev tryghedskravene drøftet i sammenhæng med finansministeriets krav om blandt andet forringelse af arbejdsvilkår mv..*
- i) *At de politiske forhandlinger på KL-området var sekretariatsmæssigt mindre forberedt end ved OK-05 og OK-08 som følge af KL's forhandlingsform. Dette vanskeliggjorde de politiske forhandlinger. Også på RLTN-området var forhandlingerne generelt dårligere forberedt, navnlig RLTN's modvilje mod teknisk at se nærmere på forskellige modeller til at imødegå strukturelle personaleforskydninger ved en selvstændig regional reguleringsordning indebar, at de afsluttende politiske forhandlinger blev meget vanskelige.*
- j) *At der generelt blev foretaget en tæt koordinering mellem KL og RLTN. RLTN lagde sig generelt tæt op ad KL-området. Der var således ikke mulighed for i forhandlingerne at anvende RLTN som murbrækker i forhold til KL-området, jf. forløbet omkring indgåelse af delaftalen på henholdsvis KL-området og RLTN-området.*
- k) *At der i forhandlingsdelegationen på det kommunale område var vilje til at finde kreative forhandlingsløsninger. Det er vurderingen, at navnlig provenuet fra ATP-puljen muliggjorde kreative løsninger (erstatning for lavtlønsprojektet, sikring af midler til det pædagogiske område, tryghed og compensation til AC som led i forhandlingerne af KL's åremålskrav mv.). Også på det regionale område var der tværgående vilje til at finde løsninger vedrørende fx reguleringsordningen. Mulighederne for anvendelse af ATP-provenuet til fx tryghedsinitiativer var dog her begrænset af opdelingen af midlerne på de fire forhandlingsparter.*

- l) At et fælles politisk fodslag på lønmodtagersiden på det regionale område hindrede, at RLTN kunne spille organisationerne ud mod hinanden i forbindelse med forhandling af en selvstændig regional reguleringsordning.*
- m) At der hen ad vejen opstod et godt konstruktivt samarbejde mellem lønmodtagersidens delegationer på det regionale område, herunder løbende fastlagt en arbejdsdeling. Den politiske koordinering var dog generelt vanskeliggjort af opdelingen af lønmodtagersiden på 4 parter.*
- n) At den samlede politiske delegation på lønmodtagersiden, som følge af opdelingen på det regionale område, var af betydelig størrelse, og den regionale forhandlingsdelegation på KTO-siden fik hermed også mindre reel betydning end ved OK-08.*
- o) At forhandlingsudvalgets koordinerende funktion primært skete i kraft af, at forhandlingsdelegationen på det kommunale område defacto var identisk med forhandlingsudvalget, og ved at forhandlingsdelegationen på det regionale område af hensyn til at skabe bedst mulige betingelser for tværgående drøftelser, lagde vægt på så stor identitet som muligt i forhold til det kommunale område. Forhandlingsudvalget varetog herudover i realiteten kun i meget begrænset omfang en koordinerende funktion i forhandlingerne.*
- p) At forhandlingssituationen på det regionale område betød, at forhandlingerne på det kommunale område, herunder prioriteringer og drøftelser i den kommunale forhandlingsdelegation langt hen ad vejen blev styrende for det regionale område.*

4.3. Forhandlingsafvikling – teknisk

Teknisk afholdtes to sekretariatsmæssige forhandlinger forud for hvert af de politiske forhandlingsmøder på henholdsvis KL-området og RLTN-området. På RLTN-området blev der afholdt tværgående sekretariatsmæssige forhandlinger mellem de respektive parter.

Til brug for afklaring af kravene blev der på begge arbejdsgiverområder nedsat et betydeligt omfang af tekniske afklaringsgrupper, hvis formål var at præsentere indholdet af kravene overfor hinanden, samt i et vist omfang foretage beregninger af evt. omkostninger.

En række af disse grupper overgik efterfølgende til tekniske forhandlingsgrupper: Det gjaldt fx om MED/SU, seniorkravene, tryghed, ligeløn/ligestilling (KL) og AUA.

På RLTN-området blev der forinden afholdelse af sekretariatsmæssige forhandlinger først afholdt formøde i sekretariatsudvalget blandt organisationer omfattet af den regionale forhandlingsaftale, herefter blev der afholdt formøde blandt de fire lønmodtagerparter.

Det er vurderingen:

- a) At nedsættelsen af tekniske arbejdsgrupper navnlig på KL-området blev gjort til en del af et forhandlingstaktisk spil, som vanskeliggjorde den sekretariatsmæssige forberedelse – det gjaldt fx ved stillingtagen til nedsættelse af en teknisk arbejdsgruppe om tryghedskravene.*

- b) *At det var vanskeligt at få fremdrift i den sekretariatsmæssige afklaring og forberedelse af de politiske forhandlingsmøder, jf. også afsnit 4.2.*
- c) *At KL som noget uhørt afviste at foretage beregninger på KTO's krav vedrørende socialt kapitel, og at dette også vanskeliggjorde interne prioriteringsdiskussioner i KTO. KL afviste desuden i slutfasen at foretage fælles teknisk afdækning af gennemførelsen af et løntrinsprojekt.*
- d) *At RLTN afviste at foretage fælles teknisk idéudvikling af forskellige modeller til etablering af en selvstændig regional robust reguleringsordning. Dette vanskeliggjorde i betydeligt omfang den afsluttende politiske forhandling, jf. også afsnit 4.2.*
- e) *At navnlig de tekniske forhandlingsgrupper på KL-området vedrørende emner, hvor KL også havde stillet krav fungerede efter hensigten. De tekniske forhandlingsgrupper vedrørende fx ligeløn/ligestilling og de mere "hardcore" tryghedskrav fungerede omvendt ikke efter hensigten, idet KL ikke var parat til at indgå i reelle forhandlinger herom.*
- f) *At de nedsatte forhandlingsgrupper på RLTN-området generelt ikke kom til at fungere efter hensigten. Dette skyldes både, at RLTN på en række områder ikke var parat til at indgå i reelle forhandlinger – fx om tryghed og barsel, og at der blandt lønmodtagerparterne var forskellige prioriteringer – fx vedrørende AUA-aftalen. Grupperne fungerede således mere som tekniske afklaringsgrupper.*
- g) *At den manglende imødekommelse fra arbejdsgiversiden på mange af KTO's krav medførte, at organisationerne løbende oplevede en ubalance i de tekniske forhandlinger, jf. også afsnit 4.2 vedrørende forskellige forventninger til opfyldelsen af "kvalitative krav", som følge af den smalle økonomiske ramme. Dette vanskeliggjorde en prioritering af kravene, og som følge heraf den sekretariatsmæssige forberedelse.*
- h) *At KTO's sekretariat og sekretariatsudvalget på det regionale område qua den tætte koordinering på arbejdsgiversiden tilsvarende havde fordel af at kunne foretage en koordinering i forhold til forhandlingerne på KL-området.*
- i) *At de mange tekniske forhandlingsmøder på de to forhandlingsområder gav et betydeligt tidspres, og det var krævende for KTO's sekretariat og sekretariatsudvalget. Herudover deltog sekretariatsudvalgets repræsentanter også i sideløbende organisationsforhandlinger og enkelte også i CFU-forhandlingerne. Sekretariatsbetjeningen forløb dog godt.*
- j) *At RLTN's løbende "ekstrakt" var et godt sekretariatsmæssigt styringspapir.*

4.4. Konfliktforberedelse

I forhandlingsaftalerne på henholdsvis det kommunale og regionale område var det præciseret, at det er forhandlingsdelegationerne, der fastlægger konfliktstrategien.

På baggrund af drøftelser i BS besluttede forhandlingsdelegationerne i starten af februar 2011, at der i lyset af forhandlingssituationen skulle være en anden tilgang til konfliktforberedelsen/koordineringen end ved OK-08, og at forberedelsen skulle tage udgangspunkt i som minimum at udtage 10 % af medlemmerne til en evt. konflikt. Der var endvidere enighed om i givet fald at have opmærksomhed på ikke at målrette en evt. konfliktudtælgelse mod bestemte kommuner/regioner.

Konfliktkoordineringen blev foretaget i BS, og drøftelserne heraf afspejlede den anderledes forhandlingssituation.

Som led i opfølgningen på OK-08 blev der nedsat en arbejdsgruppe til at følge op på en række uafklarede konfliktspørgsmål. I arbejdsgruppen deltog repræsentanter fra KL, RLTN, Sundhedskartellet og KTO, herunder en række organisationer, som var berørt af konflikten ved OK-08. Der kunne i arbejdsgruppen ikke opnås enighed om en række af de uafklarede konfliktspørgsmål. Drøftelserne dannede dog grundlag for det videre arbejde i KTO i forbindelse med redigering af KTO's konfliktvejledning. Vejledningen blev drøftet i BS og udsendt til medlemsorganisationerne i februar 2011.

I starten af 2010 besluttede KL's bestyrelse en konfliktstrategi, hvor der skulle lockoutes i alle kommuner, såfremt organisationerne som sidst varslede konflikt overfor udvalgte kommuner. RLTN vedtog samme konfliktstrategi.

Det er vurderingen:

- a) *At konfliktforberedelsen og koordineringen var præget af den særlige forhandlingssituation ved OK-11.*
- b) *At koordineringen i BS formelt fungerede, men reelt var uden indhold.*
- c) *At KL's og RLTN's udmelding af deres konfliktstrategi tidligt i forløbet indgik i organisationernes konflikt forberedelse.*

5. Organisationernes forhandlinger

5.1. Organisationernes forhandlinger

Organisationernes forhandlinger indledtes efter køreplansaftalen på såvel det kommunale som regionale område den 24. november 2010 med en planlagt afslutning på begge områder den 28. februar 2011.

Organisationerne afholdt, som forudsat i køreplansaftalerne, deres første forhandlingsmøde med henholdsvis KL og RLTN inden den 16. december 2010.

På det kommunale område stillede KL krav om ændring af den lokale løndannelse, som bl.a. indebærer, at den lokale løndannelse skulle frigøres fra rammer og garantier (udmøntningsgarantien), bortfald af procedureregler, "modernisering" af aftaleretten for ledere og mellemledere m.fl., forenkling af tvisteløsningssystemet, bortfald af centrale F- og K-tillæg samt ændring af gennemsnitsløngarantien. Desuden stillede KL bl.a. krav om forenkling, indførelse af plustid ved aftale mellem den enkelte ansatte og lederen, etablering af fritvalgsordning mellem pension og løn, muligheder for forbliven i hidtidig pensionskasse ved stillingsskift samt på en række områder krav om forhøjelse af ATP-satsen frem mod en A-sats.

På det regionale område stillede RLTN også krav til ændring af den lokale løndannelse, som bl.a. indebærer forenkling, harmonisering og sammenlægning af aftaler, bortfald af alle

garantier, herunder gennemsnitsløngarantien, ”modernisering” af aftaleretten samt bortfald af centrale F- og K-tillæg. RLTN stillede desuden bl.a. følgende krav: Ændring af arbejdstidsregler med henblik på forenkling, harmonisering og øget arbejdstid, indførelse af plustid ved aftale mellem den enkelte ansatte og lederen samt på en række områder krav om forhøjelse af ATP-satsen frem mod en A-sats.

Den 1. februar 2011 præsenterede KL for organisationerne i FS et oplæg om en ramme på 0,3 % til anvendelse ved organisationsforhandlingerne. KL’s oplæg blev drøftet blandt organisationerne i den kommunale forhandlingsdelegation over to møder, idet der var forskellige synspunkter vedrørende størrelsen af midler til organisationsforhandlingerne. På møde den 7. februar 2011 godkendte organisationerne i forhandlingsdelegationen KL’s udspil, idet det samtidigt blev besluttet at fremlægge forslag for KL om et løntrinsprojekt svarende til modellen fra OK-05, idet der også i modellen teknisk skulle indarbejdes ”trin 17-projektet”. KL afviste KTO’s forslag.

Den 11. februar 2011 præsenterede RLTN i de tværgående politiske forhandlinger KTO, FOA, AC og Sundhedskartellet for et udspil på afsættelse af op til 0,4 % til organisationsforhandlingerne. På baggrund af organisationernes tilbagemeldinger meddelte RLTN i forbindelse med indgåelsen af delresultatet med KTO, AC og Sundhedskartellet, at der blev afsat 0,3 % til organisationsforhandlingerne.

Udover de 0,3 %, der blev afsat til organisationsforhandlinger på begge områder, blev der også aftalt anvendt midler fra den såkaldte ATP-pulje, jf. afsnit 4.2.

Både KL og RLTN fremsatte i forhandlingerne ønske om, at lokal løn blev forhandlet på det såkaldte niveau 3 – tværgående blandt repræsentanter for organisationerne. I lyset heraf udarbejdede organisationerne i FS et udkast til fælles udspil vedrørende lokal løndannelse med henblik på videre forhandling med KL og RLTN. Det fælles udspil blev også drøftet og godkendt blandt organisationerne i forhandlingsudvalget. I relation til det regionale område tilsluttede Sundhedskartellet sig også fællesudspillet med enkelte tilføjelser drøftet mellem organisationerne i KTO, FOA, AC og Sundhedskartellet. Det fælles udspil blev afvist af såvel KL som RLTN. I forbindelse med organisationernes konkretisering af udspillet kunne der dog ikke opnås enighed om, hvorvidt en aftale om råderum vedrørende anvendte midler til lokal løndannelse skulle indgås mellem samtlige organisationer eller mellem organisationer indenfor hver lokallønsaftale. Lokal løndannelse blev som konsekvens heraf forhandlet mellem de enkelte organisationer og arbejdsgiverne.

Der forelå ikke ved organisationsforhandlingerne aftalte regneregler til brug for omkostningsberegninger af de enkelte lønkrav. Arbejdsgiverne tog i forhandlingerne derfor udgangspunkt i egne regneregler, herunder af afledte effekter.

Det er vurderingen:

- a) *At der henset til de økonomiske rammeforudsætninger blev afsat begrænset midler til organisationsforhandlingerne.*
- b) *At uenigheden mellem organisationer om afsættelsen af midler til organisationsforhandlingerne var et udtryk for forskellige prioriteringer af generelle pro-*

centvise lønstigninger til sikring af reallønnen, samt ønske om synliggørelse af organisationsforhandlingerne.

- c) At der var vilje blandt organisationerne til at finde frem til en løsning.
- d) At organisationerne i væsentlig grad modstod en lang række af arbejdsgivernes krav til forringelser, herunder forringelser af aftaleretten, indførelse af plustid ved aftale mellem den enkelte ansatte og lederen, forringelser af arbejdstidsbestemmelser mv.
- e) At fællesudspillet om lokal løndannelse var medvirkende til at fastholde et fælles pres på arbejdsgiverne i forhold til opretholdelse af de nuværende garantiordninger, aftaleretten mv., men også at KL, da der ikke kunne opnås enighed blandt organisationerne om indholdsudfyldelse af dele af fællesudspillet, fik mulighed for at fastlægge forhandlingsrækkefølgen med de enkelte organisationer med den konsekvens, at de pædagogiske organisationer blev forhandlet sidst og måtte acceptere forringelser af deres procedurebestemmelser i lokallønsaftalen.
- f) At både KL og RLTN stillede en række ideologiske krav, som de ved konferencer og oplæg forinden forhandlingerne havde tilkendegivet, at de ikke vil stille – fx fjernelse af aftaleretten. En række af arbejdsgivernes krav var tydeligvis koordineret med Personalestyrelsen.
- g) At KL's og RLTN's krav om forhøjelse af ATP-satsen skabte problemer for en række organisationer som følge af den smalle ramme til organisationsforhandlingerne.
- h) At KL ikke har en kendt målsætning for pensionsområdet, og at der derfor ikke er klarhed over hvilke principper de styrer efter. KL stillede fx krav om fritvalg uden hensyn til pensionens størrelse, tidspunkt for påbegyndt pension mv.
- i) At det er et problem, at regnereglerne er ensidigt fastlagt af arbejdsgiverne. En række af regnereglerne er ubegrundede/mangler evidens.

5.2. Koordinering af organisationernes forhandlinger

Af forhandlingsaftalen fremgår, at der i KTO-regi sker en løbende koordinering af organisationernes forhandlinger.

Koordineringen er bl.a. sket i regi af BS, idet organisationerne i FS også har drøftet status for organisationernes forhandlinger, herunder navnlig vedrørende lokal løndannelse.

Det er vurderingen:

- a) At koordineringen i BS havde mindre betydning end ved OK-08 som følge af forhandlingssituationen.
- b) At der blandt organisationerne i FS blev foretaget en tæt koordinering vedrørende lokalløn, jf. også afsnit 5.1.

6. Forhandlingsresultat

6.1. KTO-forliget med henholdsvis KL og RLTN

KTO-forliget på henholdsvis det kommunale og regionale område indebærer bl.a.:

- At regningen for den negative udmøntning fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2010, samt éngangsudgiften ved udskydelse af betalingen herfor afregnes fuldt ud i 2011.
- At de generelle lønstigninger forventes at sikre reallønnen i 2012. På KL-området er der aftalt 2,65 % i generelle lønstigninger inkl. udmøntning fra reguleringsordningen i 2012 og på det regionale område 2,61 %. Forskellen skyldes bl.a., at omkostningerne til seniorbonusordningen er højere på det regionale område. Skønnet for prisudviklingen i 2012 er ifølge DØR 2 %.
- At såvel seniorordningen på KL-området og seniorbonusordningen på RLTN-ordningen videreføres som permanente ordninger.
- At reguleringsordningen videreføres. På KL-området videreføres ordningen dog på et selvstændigt datagrundlag.
- At MED-systemet forenkles, herunder etablering af en strategisk drøftelse på KL-området.
- At der etableres en tryghedspulje for OAO-grupperne på KL-området.

KTO-forliget med henholdsvis KL og RLTN blev godkendt af KTO's repræsentantskab den 4. marts 2011. KTO's repræsentantskab tog særskilt stilling til KTO-forligene, jf. også afsnit 2. Alle organisationer stemte for.

Alle organisationer stemte i den efterfølgende stillingtagen ja til aftale- og overenskomstresultatet. Ja-procenten lå højt i alle organisationer. Generelt var stemmedeltagelsen lavere end ved OK-08.

KTO's bestyrelse godkendte på møde den 13. april 2011 begge KTO-forlig.

Det er vurderingen:

- a) At der er tale om et meget smalt forlig.*
- b) At reallønnen blev sikret i 2012 trods en stram økonomi.*
- c) At der er tale om et ja uden den store begejstring.*
- d) At organisationerne med forliget har taget et samfundsøkonomisk ansvar.*
- e) At forligene generelt mangler perspektiv og fokus på videreudvikling af attraktive arbejdspladser.*

7. Samarbejdet med CFU

7.1. Koordinering med CFU

Forhandlingsudvalget drøftede på møde den 18. juni 2010, hvorledes samarbejdet og koordineringen med CFU skulle tilrettelægges ved OK-08.

Forhandlingsudvalget besluttede, at koordineringen med CFU skulle ske efter den model, som blev anvendt ved OK-08, og som tager udgangspunkt i det eksisterende samarbejde tilpasset forhandlingsmodellen for OK-11. Det betød, at koordineringen blev foretaget med udgangspunkt i det eksisterende samarbejde og møder mellem KTO's formand og CFU's formand med deltagelse af de to sekretariatschefer mv.

Konkret deltog KTO's formand Anders Bondo Christensen og KTO's næstformand Erik Jylling, AC desuden som henholdsvis repræsentant for SKAF og AC i CFU's forhandlingsudvalg.

Det er vurderingen:

- a) *At der var en tæt koordinering på arbejdsgiversiden.*
- b) *At koordinering mellem CFU og KTO var mere begrænset bl.a. i lyset af forskellige prioriteringer. På det statslige bord var tjenestemandsområdet højt prioriteret.*
- c) *At frafaldet af kravet om tryghed som led i drøftelserne af kravene om arbejds-
tidsvilkår mv. ved det statslige bord skabte problemer ved de kommunale og regionale forhandlinger.*